

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,
Bulev. Regele Ferdinand 4/28
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉSEK

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egyes évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Temetik a királyt.

Ezrek zárandokoltak ma is a cotroceni-i ravatalhoz. — Az ország népe elbuosuzott a halott királytól. — Az Aradi Közlöny munkatársa I. Ferdinánd ravatalánál. — Minden előkészület megtörtént a vasárnapi temetésre. — Osszeállították a gyászvonatok rendjét. — Bucurestiben építenek a királynak örök nyugvóhelyet.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának jelentése. —

Temetik a királyt. Százvezrek vándorolnak el a királyi ravatalhoz, milliók pedig érzsben, gondolatban vesznek részt a temetésen. A szomorúság és szeretet édes testvérek. A mélységes fájdalom kivirágzott a emberek szívében a szunnyadó szeretetet, a ritkán nyilvánuló megértést és jószágot. Minden ember jó és csak alkalom kell, hogy ez az emberekben alvó jószág felbujdjék. A közös gyász, a közös fájdalom közelebb hozta az embereket egymáshoz és kiváltotta a szívekből a minden válszafalat ledöntő megértést.

Ugy hisszük, hogy az ország mostani gyászja emberebbé teszi az embereket és elsimítja a kléleződöttnek látszó politikai ellentéteket és mintha a király legszebb örökéből; az emberek iránt való nagy-nagy szeretetből, mindenki kapott volna ajándékul egy kicsinykét. Holnap temetik a királyt, de ránk hagyta örökségül a szeretetet, amelynek sohasem szabadna elmúlni.

Temetik a királyt és koporsója fölött,

Szemben a halott királlyal...

Az Aradi Közlöny munkatársa a király ravatalánál.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársának telefonjelentése.) A széles Independei-köruton lassan hömpölyög előre a tömeg. Bucuresti népe megindult, hogy lássa a halott királyt a ravatalon. Az irtózatos tolongásban csak lépésekben lehet előre jutni. Reggeltől délig, több, mint kétszáz-ezren zárandokoltak ki a cotroceni-i kastélyba, hogy láthassák az uralkodó ravatalát. A kastély kapujánál csendörök állnak, akik utját állják a hatalmas tömeg nyomásának, és csak egyenként engedik a látogatókat belépni a kastély kertjébe. Levett kalappal, áhítatos csendben haladunk fel a széles márványlépcsőkön, ezt a feljáratot a palota lakói nem használták, a vendégek részére volt fenntartva és most a halott király egész Bucurestet látja vendégül... A vakítóan fehér falak alatt haladunk tovább, a kastély széles folyosóján vagyunk. Fekete fátyollal vannak beburkolva a villanylámpák és a nehéz szőnyegek elfognak minden zajt. Az aranyterem következik, ahol a ravatal van...

Királyi ravatal az aranyteremben.

Itt is fehér márványlapok borítják a falat, a falak minden díszítése aranyból van. Délszaki pálmák állanak a fal mentén és vi-

akkor áldoznak legszentebbül és legszebben a király emlékének, ha a politikai ellenfelek békejobbot nyújtanak egymásnak, ha a társadalmi osztályok nem egymás ellen, hanem az ország felvirágztatásáért harcolnak, ha a népek és nemzetek nem látnak egymás között különbséget, csupán azt, hogy minden vallás, minden nyelven egy istent imád és minden vallásnak a szeretet az alapja.

Holnap eltemetik a királyt és nem szabad profanizálni emlékét a politikai és társadalmi ellentétek kirobbanásával. A mélységes gyász a megértésnek és az építő munkának kell felváltania. Meg kell könnyíteni a fiatal király és a régenség uralkodását azzal, hogy ne harcok és ellentétek elsimitására pazarolják energiájukat, hanem minden irás, parancs, törvény és rendelet, amely a királyi palotából kikerül, csupán az ország fejlődését, felvirágztatását jelentse s az ittélő népek javára szolgáljon.

járt és a királyi család tagjai természetesen ebbe a ruhába is akarták eltemetni. Az udvar egyik lakája közben felfedezett a ruha egyik zsebében egy írást. Egy kis papírlapra ezek voltak felírva:

— Ha meghalok, lovassági tábornagyi ruhában temessenek el...

A lakáj egyenesen a királynéhoz vitte ezt a kis cédulát, a király utolsó akaratával. És természetesen azonnal lovassági tábornagyi ruhába öltöztették át a királyt.

A ravatal lábánál egy kis asztalkán ott van a királyi korona, mellyel Alba-Iullan (Gyulafehérváron) megkoronázták, a korona vasból van, mellette fekszik a király marsallbotja és a kitüntetésel.

Elhalt a mosoly a király ajkán.

A fátyla lobogó fényében egész sápadt most a halott király arca. Kissé le van fogyva a hosszas betegség következtében. De az arc nyugodt, nyoma sincs rajta a szenvedésnek. Csak egy pillanatig állhatunk a ravatal előtt, mert a folyton előretörő tömeg szorít bennünket tovább. Még egy utolsó pillantást vetünk a ravatalra. Szinte ismeretlen most a király arca. Így lehunyt szemekkel, mereven, némán. A bucarestieknek nagyon gyakran volt alkalmuk látni a királyt, végig robogni a Calea Victoriein, azonban alig lehetett látni, hogy ne mosolygott volna. A parlament megnyitása alkalmával, vagy ha vendégek jöttek, ha az időjárás engedte, mindig nyitott autón kocsizott és mosolyogva köszöntötte a járókelőket, a kezével barátságosan intett, szinte minden köszönésre külön válaszolt. Kint a sosszén, rendszerint egyedül vezette, az autóját és ilyenkor széleseben vágatott egy hatalmas Rolls-Royde kocsin. Egy ízben hatalmas tömeg állt a Calea Victoriei-uti királyi palota előtt, a király autót vásárolt. Az egyik autóvállalat egyik autót a másik után vezette be a királyi palota udvarára, és a közönség jól láthatta, ahogy a király, minden autó gépházát felnyitotta, felült az ülésre, kipróbálta az autó mechanizmusát és közben egy pillanatra sem tűnt el az arcáról a mosoly.

Korona a ravatal lábánál.

Most odalépünk a király ravatala elé. Lovassági tábornagyi ruhába van öltözve. Ennek — amint tudjuk — megható története van. A bekövetkezett halál után, a királyi család tagjai saját maguk segédkeztek a halott király öltöztetésénél és ők maguk díszítették fel a pelisori kastélyban az ideiglenes ravatalt. A király otthonában állandóan a vadászezred tábornoki ruhájában

tal, amely délelőtt 11 óra 15 perckor indul, utaznak a kamara és a szenátus tisztviselői, a képviselők és szenátorok. A B)-vonat 11 óra 32 perckor indul és 1., 2. és 3. vagonjában utaznak az összes volt miniszterelnökök, a volt kormányzótanács elnöke, az ország különböző tartományainak egyesülését kimondott néptanácsok, a kamara és szenátus volt elnökei. A 4. vagonban utaznak a volt miniszterek, az 5.-ben a sajtó, a 7. és 8. vagonban azok az aktív és tartalékos tábornokok, akik a Vitéz Mihály-rend tagjai és a király adjutánsai, a 9. vagonban azok a tábornok,

akik az elhunyt uralkodó koronáját és palástját viszik, a 10. vagonban utaznak a főbb igazságügyi tisztviselők.

A harmadik — C) — vonatban, mely 11 óra 45 perckor indul, utazik a patriárcha énekkórusa, a magas klérus, a metropoliták, a külföldi speciális missziók, a külföldi meghatalmazott miniszterek, a kormány tagjai, a semmlőszék tisztviselői és az ilfovi törvényszék főügyésze.

Tizenegy óra harminc perckor indul a halottas vonat, amellyel a királyi család és a régnesség tagjai utaznak.

Aradváros gyásza I. Ferdinándért

Gyászülést tartott Aradváros tanácsa. — Aradváros részvét- és hódoló távirata. — Arad megye sürgőnye Mária királynéhoz. — Zárórarendelkezések Aradon a királyi temetés napján.

(Arad, július 23.) Ma délután öt órakor tartotta Aradváros tanácsa előre meghirdetett ülését, amelyen azonban nem került sor a tárgysorozatra, hanem az ülést az országot ért gyász jeléül, Ófelsége I. Ferdinand, az elhunyt király emlékének szenteltek. Megilletődött hangulatban gyűltek össze ma Aradváros tanácsának tagjai, akik feketébe öltözve várták a gyászülés megkezdését. Délután hat óra tájban megkezdődött az ülés, amelyen dr. Angel István polgármester a következő javaslatot olvasta fel:

Gyászülést tart Aradváros tanácsa.

Tisztelt tanács! Július 19-én, amikor mára összehívtuk a tanácsot, még nem szenvedte az ország és a nemzet azt a nagy veszteséget, amely I. Ferdinand király elhunytával ért bennünket. Halálával az összes románok első uralkodóját, a jó és nagy királyt veszítettük el. Illő tehát, hogy ezen a mélységes fájdalommal telt napon, bizonyítékát adjuk annak a gyásznak, amely bennünket sújtott, amely Aradváros összlakosságát sújtotta. Javasolom, hogy a város tanácsa tekintsen el a megállapított napirendtől és mondja ki a következő javaslatom sürgősségét:

1. A mai tanácsülés alakuljon át gyászüléssé. 2. Aradváros polgármestere a permanens-bizottság, a tanács és Aradváros összlakossága nevében tolmácsolja mélységes részvétét a sújtott királyi családnak. 3. Fejezzük ki odaadó hűségünket Ófelsége I. Mihály király, a Trón és a Dinasztia iránt.

A tanács tagjai egyhangulag elfogadták a javaslatot, majd állva hallgatták végig Angel dr. polgármesternek gyászbeszédét az elhunyt uralkodóról.

Angel polgármester gyászbeszéde:

— Tanácsos Urak! 1927. július 20-án 2 óra 15 perckor Ófelsége, I. Ferdinand király, a román nép egyesülésének megalapítója, a síniai Peles-kastélyban Ófelsége Maria királynétól és a királyi családtól körülvéve, elhunyt. Az az aránylag rövid idő, amely alatt Ófelsége az Isten kegyelméből és a nemzet akaratából országunk élén állott, a román történelem legragyogóbb lapjait képezte, amely idő alatt a román területek minden fia véráldozatot hozott Nagyrománia megteremtéséért, amely az Ő dicsőséges nevéhez fűződik. A dicsőséges és gondterhes napok alatt a román nép szívvel-leléssel és tántoríthatatlanul állott glóriás vezetője körül. Az Ő igazságra vetett hite hatotta át a román hadsereg és a román nép lelkét. I. Ferdinand király hatalmas alakja mindenkor dicsőséggel koronázva fog szerepelni a román történelem lapjain. Az Ő rövid, de súlyos gondokkal telt 13 éves uralkodása alatt, amely a legnehezebb időkben kezdődött, csak az ország és a román nép érdekeit tekintette és amit cselekedett, a román népért tette, saját személyét is feláldozva a román nemzet érdekében. Az Ő dicsőséges uralkodása alatt megteremtette a mai Nagyromániát. Határtalanul szerető szíve mindenkor csak a népért

dobogott a dicsőséges uralkodása alatt öltött testet a román demokrácia legnagyobb műve: az általános választójog és a földosztás. Az Ur kifürkészhetetlen akarata elszólitotta őt a trónról, akik rajongásig szerették, elhívta jobbjára pihenni. És itt maradt a nép, mély fájdalommal összetörve. Érzelmek szimbolizálására, amelyek most bennünket el-töltöttek, kérem emeljük fel gyászral redőzött homlokunkat, annak az emlékezetére, aki a legjobb volt minden románok között, a mi hön szeretett királyunk, Ófelsége I. Ferdinand emlékezetére, aki örökre eltávozott a mi földi körünkől.

Aradváros részvétávirata,

Tisztelettel javaslom, hogy az alábbi szövegű táviratot küldjük a királyi udvar miniszterének:

A királyi udvar miniszterének. Bucuresti. — Tisztelettel kérjük, tolmácsolja Ófelsége Maria királyné és a királyi család tagjainak Aradváros összes polgárainak mélységes részvétét, akik gyászbaborulva siratják a hőnszeretett király, I. Ferdinand elvesztését. Dr. Angel István, Aradváros polgármestere.

A királyi kegyesség, amely éber figyelemmel vigyáz az ország jövőjére és a nemzet akaratára, öröket egy ifjú sarjnak adta, aki kincse és reménye az egész nemzetnek. Július 20-án ülésre jött össze a törvénytestület, mely előtt a régensség tagjai letették az esküt, hogy Ófelsége I. Mihály király kiskorúsága idején a királyi kötelességeket gyakorolják. Engedjék meg, hogy felolvassam a minisztertanácsnak ez alkalommal kiadott proklamációját.

Hűségnyilatkozatot tesz Arad tanácsa.

A már ismert szövegű proklamáció felolvasása után, javasolta a polgármester, hogy a következő szövegű táviratot küldjék a királyi udvar miniszterének: A királyi udvar miniszterének, Bucuresti. Mélyen megindulva a pótolhatatlan veszteség felett, de a jövőbe vetett hittel, tisztelettel kérjük, tolmácsolja Aradváros összes polgárai hódolatát, szeretetét és megrendíthetetlen hűségét Ófelsége I. Mihály király, egy egész nemzet kincse és reménye iránt. Dr. Angel István, Aradváros polgármestere.

A távirat felolvasása után a polgármester felhívta a tanács összes tagjait, kiáltás egyhangulag: — Éljen Ófelsége I. Mihály király. — Éljen Ófelsége Maria királyné. — Éljen a Felséges Királyi Család. Zúgó éljenzés harsant végig a nagy tanácssteremben, majd Angel dr. polgármester felkérte a tanácsot, amely egyhangulag megszavazta a táviratok elküldését, mondja ki az ülést berekesztettnek. Egyben közölte, hogy a mára összehívott ülés tárgysorozata hétfőn kerül tárgyalás alá. Ezzel Aradváros tanácsának gyászülése befejeződött. A táviratokat még a mai délután folyamán elküldték Bucurestibe.

A holnapi temetés alkalmából az aradi prefektúra is elküldötte részvétét: Georgescu János prefektus ma a következő szövegű táviratot küldte Ófelsége Maria királyné címére:

iratot küldte Ófelsége Maria királyné címére:

A Királyné Ófelségének, Bucuresti. Arad megye népe a Trón iránt érzett határtalan szeretetétől és örökös hűségétől indítva, általam fejezi ki Felségednek nagy gyászát, amely abban a pillanatban áthatja, amikor a föld örökre ölébe fogadja Felséges Urunkat, Ferdinand királyt, a román nép gényűsát, akinek glóriával övezett alakja a kor legkimagaslóbb egyénisége volt. A romániai nyugati határok őrzőinek ősi tudatában, Arad megye népe lelkének síró virágait küldi Felségednek, Románia Országának és vigasztalójának. — Georgescu János, Arad megye prefektusa.

Gyászistentiszteletek az aradi templomokban.

Holnap délelőtt 11 órakor Aradváros összes templomaiban gyászistentiszteletet tartanak Ófelsége I. Ferdinand király lelki üdvéért. A gyászistentiszteleteken valamennyi hatóság képviselőjében megjelennek az összes felekezeti templomokban. Arad közönsége ez alkalommal fejezi ki őszinte és mélyvégséges gyászát Ófelsége elhunytá miatt. Aradváros vezetői felkérlik a közönséget, hogy lehetőleg mindenki jelenjék meg saját felekezetének templomában, hogy a gyászistentiszteleteken impozánsan nyilvánuljon meg Aradváros közönségének mélyvégséges részvéte. Hivatalos polgári személyek számára előírt megjelenés: frakk, fehér nyakkendő, fekete keztyű.

Zárórarendelkezések a királyi temetés napjára.

Filotti Zamfir, Aradváros rendőrprefektusa holnap, vasárnapra, a király temetésének napjára a következő zárórarendelést adta ki: Holnap vasárnap zárva tartandók az összes üzlethelyiségek. Kivételt képeznek a mészárosok, tejszarnokok, kávéházak, vendéglők, cukrászdák, amelyek a templomokban tartott gyászszertartások megkezdéséig, reggel pontosan fél kilenc óráig tarthatók nyitva. A gyászszertartások befejezésekor, körülbelül fél kettő-két órakor a fent jelzett üzletek, illetve azok, amelyekre a vasárnapi zárórarendelést nem vonatkozik, ismét kinyithatnak. Egész nap zárva tartandók az aradi strandok; strandolás és nyilvános fürdőzés egész nap tilos. Az éjjeli mulatóhelyek egész éjszaka zárva tartandók. Az összes sportesemények elmaradnak és az előre hirdetett népnepélyek és sportversenyek sem tarthatók meg.

Hiába keresi hol lehet szép, jó és olcsó nyári kelmet vásárolni, ha nem tekinti meg

Vándor kirakatait!

— Pusztító árvizek Erdélyben. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszteriumba érkezett jelentések szerint az Olt, Maros és Homoród folyók ijesztő arányban áradnak. A prezmeri és apaneagrai völgy már víz alá került. Székelykocsárd előtt az ár nyolc kilométer távolságban elzárta a vasutvonalat. A prezmeri parton az épületében félméter magasan áll az ár. A felmért 60 méteres fahíd összeomlott. Budila és Teliu között az összeköttetés megszakadt. A brasov-predeáli országut is víz alá került. Az ár itt-ott 3 méter mély. A még lábon álló termés teljesen elpusztult. Különösen nagy a pusztulás az Olt mentén, amely harmincegy kilométer szélességben öntött ki. A mentési munkálatokat több munkásosztály végzi. A tegnapi esőzés következtében megduzzadt patakok is kiöntöttek és most már Sepsiszentgyörgy és Kovászna között is szünetel a forgalom. Szepsiszentgyörgyöt különben Brasovtól is elzárta az ár.

SCHMIDTHAUER-Igmándi keserűvíz reggeli előtt fél pohárral langyosan használva megtisztítja a szervezetet a belekben képződő rothadós anyagoktól, élénkíti a mirigyek működését, felfrissíti a vérkeringést, megelőzi az érelmeszesedést és az öreges elváltozások kifejlődését. Kapható kis és nagy üvegben. Szétküldési hely: Igmándi keserűvíz forrásállomás Komárom. Megjegyzés: Ismétlődőknak kívánatra permentve.

Forradalmat csinált Párisban egy erdélyi szobrász.

Gyalog vándorolt hazájából a művészet Mekhája és ott az élre verekedte magát a nagytehetségű művészember.

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjének erdélyi tudósítása.) Mi erdélyiek valahogyan úgy vagyunk a művészettel, mint sok mindennel; majd nem elszigetelve élünk a nyugati kulturális világtól, a művészi élet mozzanatairól keveset tudunk, legföljebb a valóságos élet társadalmi és politikai mozgalmairól veszünk tudomást. Fajtestvéreinket és csak akkor ismrtjük meg, mikor a külföld babérjai övezik körül. Csákyt, ezt az erdélyi származású nagy magyar művészt, a szobrászat új uttoróját, a új művészeti hitvallásnak megteremtőjét, szintén kevesen ismerik Erdélyben. Konferanszra van szükség, hogy megismerje őt Erdély műértő közönsége.

Magyar művész Párisban.

Csákyról nagyon nehéz kritikát írni, nagyrészt mert nálunk nincsen kikészítve az a talaj, hogy azt a kifejezési módot, amely az ő événi művészetét jellemzi, megérthessük. Hallottunk ugyan új iránvokról, de valójában nem ismerjük őket. A modern művészetet csak a sarlatánok szárnypróbálgatásaiból volt alkalmunk megismerni, de ezek nagyrészt értelmetlen próbálgatások voltak s így ridegen elzárkózunk azoktól is, akik az igazi hivatottak között foglalnak helyet. De nemcsak ezekben a próbálkozókban, hanem bennünk is van hiba. Általában a nagyközönség úgy van a modern művészettel, mint minden új eszmearadattal szemben; fölényesen elítéli őket, anélkül, hogy valamit is gondolkodott volna felőlük. Kijelenti, hogy „értelmetlen”, mert a közönség csak olyan dolgokat keres és szeret, amelyek mindent megmagyaráznak. Jó példa erre a mozi, ahol a nézők mindent készen kapnak és nem kell érzéseiket felébreszteniök, agyukat megerősíteniök. A mozi a legnagyobb százalékban létozia a közönség. A művészetben is csak a mesét keresik, az elbeszélő elemet; azt akarják, hogy érzésekről meséljen az a kép, vagy szobor; a katedrát keresik benne, a letűnt korok művészeti tévedéseit

A természethű művészet.

Ráfogják az ókor renaissance művészetére, hogy természethű, sőt példakkal élnek: példának említi a görögöket, Leonardot, Raphaelt, Titiant, Michel Angelot és sok másokat, akiknek műveit jölehet nem is látták, de állításaikhoz makacsul ragaszkodnak. De hol találjuk meg a naturát Leonardnál, Raphaelnál, vagy a többieknél? Ők nem fényképezték le modelleiket, a természet színeit rakták vászra, hanem s felkeltett hangulatokat festettek meg. Nagy baj az, hogy a közönség nem akarja megérteni, hogy a művészet különálló valami a természettől; bekezdése és vége egy új világnak. Nem akarja belátni, hogy a természet szép, mint természet, a művészet szép, mint kép, vagy szobor. Nem akarja elismerni a művész szuverén jogát; nem alkotást, hanem utánzást vár tőle. Pedig az igazi művész alkotó; teremt és nem imitál.

A közönség a modern eszmearadattól csak azt fogadja el, ami számára kellemes jogi és társadalmi lehetőséget látszik nyújtani. Az a csoda, hogy az irodalomnak szabad kezét nyújt, illetve szabadabbat, mint a többi művészeti vállalkozásnak. Pedig ha gondolkodunk, rákövünk arra, hogy az író sem igaz történeteket állít elénk, hanem öntalkotó géniuszának termékeit. Bár ő is az életből indul ki, az emberről veszi témáját, az embert adja vissza írásában, de nem úgy ahogyan van, hanem amilyennek ő látja; hogy tulzotlan, vagy erőtlennül, kizárólag kifejezési módjától függ. Itt Párisban a modern művészet különösen jó talajra talált, amely nem időhöz alkalmazkodó futóhomok, hanem erős megrögzítése egy új temperamentumnak, egy új kifejezési módnak a műértők lelkeiben.

Gyalog a művészet Mekhája.

Tudjuk, hogy a kubista festészet megteremtője Picassó; ugyanez a szobrászatban Csáky. A plasztikában a síkok, kupok, geometriai vonalak ábrázolásának első nagy előharcosa ő volt Párisban s vele majdnem egyidejűleg egy másik nagy művészóriás: a román Constantin Brancusi, majd

a francia Laurenc. Csáky husz év előtt, alig husz éves korában, a művészet igazság-kutatásának vágyától megittasulva, a fiatal zsenik által, nehézséget nem ismerő akaratával, önmagában bizó fanatikus hittel, hosszú, küzdelmes, nehéz évek után kikerült Párisba. Ezt az utat, úgy mint Constantin Brancusi, jobbadán gyalog tette meg. Első állomása Páris, a művészet Mekhája, ahová szomjas, előretörő lelke magával ragadta. Itt telepedett le és megkezdte ádáz harcát a régi kifejezési formák ellen, a művészetben.

Felejtünk el mindent, amit eddig a modern művészetéről hallottunk és ismerjük meg az igazi hivatottak művészetét, a modern plasztikai és pikturái művészetét, hogy tiszta képét lássuk annak az iránynak, amelyet rosszul ismerve, elítélünk, 1913—14-ben a párisi szalon megnyitása kapuját a forradalmár Csáky előtt, aki új hangot szököltetett meg a művészetben, új irányt adott a plasztikának. A művészeti folyóiratok első oldalán hozzák kiállított művének reprodukcióját. Nagy kritikák jelennek meg az új művészeti hitvallásról. És Csáky lázasan dolgozik az új talaj megépítésén, megtöri a plasztikában a pikturái elemeket, amelyeket Rodin hozott be. Az architektúrával keresi a kapcsolatot, stilizál, elveti a lendületet, a mozgást zártan fogja fel, ha-

sonlóan az ókor egyiptomi szobrászaihoz. Megtalálja a szobrászat tulajdonképeni útját, az egyszerűségben, a tömörségen keresztül. Az érteint megismerést, a formáknak precíz geometriáját adja. Művészetete intellektuális; filozófiai elem vonul rajta végig. Belekapcsolódik a tudományba, eltérően a többi korok művészetétől s ideáljaként a geometriát választja.

Alkotások, amelyek nagy gondolatokat ébresztenek.

De kompozíciói nem merevek, zárt egységben, tömörségben felezik ki a mozgást. A testet nem mint tapasztalati valóságot adja vissza, hanem azt az érzést, amit a test gyakorol lelkére. A művészet szuverén jogát juttatja érvényre, amelynek célja: kevéssel fejezni ki sokat. Művészetete nem mesél természetűségről, érzéki benyomásokról, hanem az agyra hatnak művei és mély gondolatokat ébresztenek föl. S így szerepet ad a nézőnek is, hogy az egész emberiséget bevezesse a művészetbe a causalitás fonalán a létnek legszebb, legigazibb megismerésébe.

Nietzsche a nagy emberek vallását hirdette, amelyet csak az erősek bírnak el; Csáky a nagy emberek művészetét, amelyet csak gondolkodók érthetnek meg. Művei közül a legnagyobb sikert egy anyát gyermekével ábrázoló kompozícióval éri el. Művészetét úgy a párisi, mint a külföldi műértők felkarolták. A legkiválóbb műgyűjtőknel találjuk meg az ő mesterműveit, amelyeknek mindegyike mély fohásza, imája az ő művészetének gazdag lelkének. Páris elismerte, megismerte az erdélyi magyar képzőművészetet ezen a nagy szobrászszénin keresztül. Pánián Iván.

Hétfőn gyászgyűlést tart a parlament.

Politikai körökben megegyezést remélnék a kormány és az ellenzék között. — Miért nem volt Maniu a cotroceni-i pályaudvaron. — A regensteranács proklamációt intéz az országhoz.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben igen nagy feltűrést keltett, hogy amikor I. Ferdinand király koporsója Sinaiból megérkezett a fővárosba, Maniu Gyula nem jelent meg a pályaudvaron összegyűlt személyiségek és pártvezérek sorai között. A nemzeti-parasztpárt vezetősége erre ma kommunikát adott ki, amely szerint Maniu Gyula előzőleg Sinaiban megjelent az uralkodó holttestének beszentelésénél és onnan autón jött vissza a fővárosba. A halottasvonat megérkezése előtt már kiadta az utasítást a sofförnek, hogy hajtson a cotroceni-i pályaudvarra, ahová Vaida-Voevod Sándor társaságában volt menendő, amikor Vaida-Voevodnak névre szóló meghívót kézbesítettek s ezt a körülményt Maniu Gyula úgy magyarázta, hogy a pályaudvarra csak névre szóló meghívóval lehet bejutni. Miután ő ilyen meghívót nem kapott, legőszintébb sajnálatára, nem mehetett ki a pályaudvarra.

A parlament hétfői gyászgyűlése.

A kormány elhatározta, hogy a parlament hétfői ülését kizárólag a gyásznak szenteli és I. Ferdinand király dicsőítésére fogja azt lefolytatni. A hétfői gyászgyűlésen csak a pártok vezérei, a felekezetek és kisebbségek képviselői fognak beszélni; azután az ülést berekesztik. A kormány lépéseket tesz, hogy a politikai jellegű deklarációk kedre maradjanak. Valószínű, hogy Maniu elfogadja ezt a javaslatot. A nemzeti-parasztpárt ma dönt a parlamentben felolvasandó nyilatkozatának szövege felől. A parlament ezután minden valószínűség szerint a jövő héten szabadságra megy, de addig is, hétfő kivételével, naponta három ülést tart, ha közben a nemzeti-parasztpárt nem mondana le bejegyzett interpellációi megtartásáról.

Megegyezés a kormány és az ellenzék között.

A Cuvantul különben úgy véli, hogy a kormány és az ellenzék között a helyzet lényegesen megváltozott s a nemzeti-parasztpárt sokat engedett merev elzárkózottságából a megegyezést illetőleg. A lap erre vonatkozó-

lag kérdést intézett Bratianu Ionel kormányelnökhöz és Maniu Gyulához, akik kijelentették, hogy a tárgyalások újból megindultak, azonban végleges döntés még egyik tárgyaló fél részéről sem történt. Bratianu Ionel szerint a megegyezésre most már igen nagy a remény, mert a nemzeti-parasztpártnak most már meg kell értenie, az ország érdeke feltétlenül megkívánja, hogy a pártok közötti ellentétek elsimuljanak. Hír szerint a megegyezésre már a jövő hét elején sör is kerül.

A kormány munkaprogramja.

A Viitorul a kormány jövőbeni munkaprogramjából ma kiemeli a köztisztviselők fizetésemelésének kérdését. A lap leszögezi, hogy a kormánynak nincsen szándékában elutasítani a köztisztviselők jogos kívánságait és a harmonizációs törvényt többek között azért kellett hatálytalanítani, mert több sérelmes intézkedést tartalmazott. Azonban mielőtt a törvény módosítása megtörténik, nyomban a parlament elé viszik s így valószínű, hogy még ebben az évben megkapják felemelt fizetésüket a köztisztviselők.

A regensteranács proklamációja az országhoz.

Ma délelőtt Bratianu Ionel elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a király temetésére vonatkozó végső intézkedéseket állapították meg. Ezután a hétfői gyászgyűlés programjával foglalkozott a minisztertanács és elhatározta, hogy a kamarában délután 3 órakor; a szenátusban 5 órakor tartják meg a gyászgyűlést, amelyen a miniszterelnök, a pártok vezérei és a törvényhozó testületek elnökei lesznek a szónokok. A kormánypárt nevében a kamarában Banu, a szenátusban Toni Iliescu fog beszélni. Hétfőn délelőtt 10 órakor a királyi palotában újabb minisztertanács lesz, a regensteranács tagjainak részvételével és ez alkalommal megszövegezik a regensteranácsnak az országhoz intézendő manifesztumát. A regensteranácson az ország külpolitikai helyzete is megvitatás alá kerül.

FEKETE és togethof lüster 150 cmtr. széles

selyemfényű férfi kabátra 490.— Lej

Vándor divatruház,
Str. METIANU.

Papirszalvéta Knieszter
könyvkereskedésben
Bul. Regale Ferdinand No. 21.

Az elárvult sinaiai kastélyban.

Ahol I. Ferdinánd örök álomra hunyta le szemét. — Befejezetlen maradt a király naplója. — Milyen könyveket olvasott az elhunyt uralkodó,

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársától.) A királyi halott elhagyta a sinaiai kastélyt és a káprázatos termek most elhagyottan, árván gyászolják elhunyt gazdájukat. Nincs azon csodálkozni való, hogy a megboldogult király legjobban Sinaiban szeretett tartózkodni és itt várta be a könyörtelen halált is. Oly szép e hely és a kastély maga a művészet és csend birodalma.

Megilletődve megyünk be a kastélyba: itt halt meg Románia királya.

Pompás villanegyed mellett visz el az út. A királyi palota őrsege lakik itt. A parancsnoki palota előtt ágyú áll és ez előtt le és fel sétál az őrsege. A bámulatosan jól gondozott szerpentinut minden fordulójánál örök állanak. Szinte kézzel-kézre adják az idegen látogatót.

Fegyverek között.

Először a fegyverterembe vezetett be az udvari szolgál. Tessék egy óriási termet elképzelni, ami tömve van az összes korok és nemzetek fegyvereivel. Lovagkorbeli páncélos ruhák, egy lovag teljes felszerelése, handzsárok, lándzsák, görbe kardok, előltöltő puskák, egzotikus fegyverek, zászlók, olyan bizarr össze-visszaságban, hogy a futólagos szemlélő szinte semmit sem képes magának a látottakból megjegyezni. Az egyik udvari alkalmazott fia néhány hónappal ezelőtt a fegyverteremből egy kis szelencét eltulajdonított. A király a hiányt még aznap felfedezte, dacára annak, hogy ezekre menő tárgy van ebben a teremben elhelyezve. És így a szelence még aznap visszakerülhetett a helyére.

Nagy mesterek képei.

Áthaladunk a következő termeken és az egyik csodálkozásból a másikba eshetik az, aki valamit is ért a műkincsekhez. Három eredeti gobelin van elhelyezve a díóával borított falra. A bécsi Burgban van hasonló gobelin. Az osztrákok pár évvel ezelőtt el akarták adni a Burgban levő gobelineket, hogy ezeknek az árát az osztrák állami háztartás szanálására fordítsák.

Rembrandt óriási képe függ a dolgozó szoba előtti csarnok falán: nyolcszáz ezer dollár volt a vételára. Még a háboru előtt. Ma az értéke kettőszázmillió lej. De e mesésértékű képen kívül még a futólagos látogatás dacára megmarad az emléke egy Rafael-képnek mely felbecsülhetetlen értéket képvisel. A nagy szalonban, ahol a hivatalos fogadásokat tartja a király, az egyik falon Murillo képe függ. És ahová csak az ember néz, mindenütt nagy, halhatatlan mesterek művei. Greco, Carlo Dolci, Velasquez. A florenci teremben pedig ismét Rembrandt.

Kísérőm figyelmeztet, hogy túl sok figyelmet fordítok a képekre, pedig még sok a látnivaló itt. Például az a szőnyeg, melyen e pillanatban állunk, a háboru előtt félmillió arany lejbe került. Illő tisztelettel léptem le erről a szőnyegről, mely mai értékében huszonöt millió lejt jelent. Csodálatosan finomraju perzsa szőnyeg, kék és piros színben.

Ófelsége íróasztala.

— És ez volt a király dolgozószobája — vezet be az ajtón kísérőm.

Az ablak mellett hatalmas barna, faragott íróasztal. Rajta bőr írómappa, a királyi címerrel. A mappát felnyitottam, a zöld itatós termesen tiszta volt. A tintatartón és a levélnehezéken kívül, még három fénykép áll az íróasztalon: a királyné és a királyi család képei. Az íróasztal mellett egy kis álló pulton néhány dosszie fekszik. Csak a legfelsőnek lehetett a címét elolvasni:

Román királyi külügyminiszterium.

A sok fénykép közül, ami ebben a szobában van, Ferenc József arcképe hívja fel a figyelmet. Az arcképen nincs dedikálás, csupán Ferenc József aláírása.

A napló.

Következett a könyvtárszoba. A tetőig érő állványok tömve vannak könyvekkel. Az

egyik könyvállvány szélén, mintha csak valaki ott felejtette volna, fekszik egy durva, vitorlavászomban kötött könyv. Ez áll rajta németül:

Mein Buch.

— A király naplója, — sugja a kísérőm tisztelettel.

Két vaspánt van a könyvön és egy régi, antik lakat lóg alá a pántokon. Ez az írásmű is bevégeződött. Nincs már, aki feljegyezze gondolatait a fehér lapokra. Széles asztal áll a terem közepén, nagy diszművek az asztalon. Legfelül egy díszes könyv, aranybetűs cím a táblán: Ungarn. Valamelyik német kiadó Magyarországról kiadott diszműve. Futólagosan végig tudtam tekinteni az egyik állvány könyv során. Földtan, csillagászat, irodalom, művészet, filozófia...

Többkötetes német lexikon, mellette hat kötetből álló német mű: Wissenschaft und Kul-

Arad mandátumváltozása a kamara előtt.

Jakabffy Elemér dr. hivatalosan bejelentette a parlamentnek aradi mandátumáról való lemondását. — Miért kellett megtörténnie a lemondásnak. — Beller Hans, Arad új képviselője már ki is vette képviselői igazolványát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) Már a román lapokban is megjelentek olyan hírek, hogy az aradi mandátum miatt konfliktus készül a magyar és a német párt között. A helyzet ugyanis az volt, hogy a magyar és német párt, mikor a választási egyezményt megkötötte, abban egyezett meg, hogy ha az aradi mandátumot Jakabffy Elemér kapja meg, úgy le fog mondani a németek javára. Mivel ez a lemondás nyomban nem következett be, olyan hangok kerültek a sajtóba, mint ha e tény miatt a viszony a két választó karrelles párt között igen feszült volna. Az elmúlt napokban aztán alkalmunk volt a magyar párt egyik vezetőtagjával beszélni, aki e mandátumra vonatkozólag a következőket fejtette ki nézetét:

— Tény az, hogy egy ilyen megállapodás volt a két párt között, azonban e megállapodás arra az esetre kötött, ha tiszta választások lettek volna és nekünk sikerült volna behozni mindazokat a képviselőket és szenátorokat, akikre számítottunk. Azonban mi történt? Elvesztettük Tornyát, egyik legtehetségesebb szenátorunkat, Sándor Józsefet, Barabás Bélát és a többieket, akik pedig mind bejöttek volna, ha rendes választás van. Már most ilyen körülmények között igazán nem volna loyális a német párttól, ha azt kívánná tőlünk hogy erről a mandátumról is lemondjunk. Ez jelzem, az én véleményem és nem a párt véleménye. Ezt kérem én megegyezően hangsúlyozom.

— És mi a párt véleménye?

— A párt véleménye, amennyire én ismerem, csak egy lehet. Betartani a szerződést. A magyar párt minden tagja át van hatva a törvénytisztelettel s igazi becsülettel és abban a pillanatban, ha a németek csak egy jellel is mutatják azt, hogy ragaszkodnak az eredeti megállapodásunkhoz, abban a pillanatban már meg is kapják a mandátumot. Ez minden vitán felül áll és nehogy azt higgye, hogy a magyar párt az értékes német fegyverbarátságot egy mandátum kedvéért feláldozná. Nem a mandátumok számától függ egy párt erőssége, hanem a pártban uralkodó szellemtől. Ezt tessék kérem aláhuzni. Tehát a mandátum ügyben egyáltalában nem várható semmi konfliktus.

Sámszon

uriszabónál új Neuman-ház.
Készült férfiruhák
a legelegánsabbak.
Szövetnagyraktár. 1027

tur. Néhány angol mű. Valami Geografia című folyóirat bekötött évfolyama.

Az ebédlőn át.

Mórstilusu szobán megyünk keresztül. Minden, ami ebben a teremben van, ebben a stílusban készült. A mennyezet, az ablakok, a faldiszek. A török-szoba. Semmi nem látszik sem a falakból, sem a padlóból. Nehéz perzsa szőnyeg fed minden tenyérnyi helyet. És szédlő fejjel megy végig az ember a játékszobán, billiárd- és zenetermen. Az ebédlőben, a hosszú, padlóba épített asztal közepén szokókat van, aminek vize étkezés idején hűsíti a levegőt.

Amikor újból ott voltam a kanyargó szerpentin uton, szédlő fejjel gondoltam vissza a látottakra. Mérhetetlen kincseket rejteget ez a kastély. Megértem azt, hogy a király miért szerette annyira ezt a sinaiai kastélyt, hogy az év legnagyobb részét ott töltötte. A művészet és a csend birodalma ez a hely. A kastély homlokzatán fekete lobogó leng most a szélben. Gyászt hirdet, egy egész ország gyászát. Ebben hunyta le örök álomra szemét I. Ferdinánd.

F. A.

E véleményemmel a zsebünkben, felkerestük a német párt elnökét, akit szintén megkérdeztünk e kérdésre vonatkozólag. Hans Otto Roth erről a kérdéssel a következőket mondta:

— Én nem is tudok erről a kérdéssel semmit. Semmiféle tárgyalás köztünk és a magyar párt között nem volt és csak az újságokból olvastam, hogy vita folyik az aradi mandátum körül. Nincs vita és nincs tárgyalás, csak paktum van, illetve választási megegyezés és ennek pontja szerint az aradi mandátum a miénk. Én egyáltalában nem tudok arról, hogy ezzel ehhez kéző kívánság egyáltalában is felmerült volna. Bizalmasan közlöm önnek, hogy úgy tudom, hogy a Jakabffy után következő német képviselő, Beller Hans már ki is vette a képviselői igazolványát.

A gordiusi csomó tehát így oldódott meg: — mint már mai számunkban jelentettük is — Jakabffy Elemér megérkezett közben Bucarestbe és bejelentette a Magyar Párt elnökségének, hogy lemond az aradi mandátumáról. Jakabffy a lemondását három ponttal indokolta:

Először: Választási egyezés volt a németekkel, mely szerint a listavezető magyar képviselő le fog mondani és ezt az egyezséget a magyar párt minden körülmények között fent akarta tartani.

Másodszor: Jakabffyt annyira lefoglalta az a kulturmunka, melyet a Magyar Kisebbség szerkesztésénél kifejt, hogy nem lett volna elég ideje a parlamenti munkásságra.

Harmadszor: A sváboknak csak 1 képviselőjük van, Kreuter és ha Jakabffy lemond, akkor bejut még egy sváb. A németek viszont kötelezték magukat arra, hogy elvállalják a magyarok képviselőt is és így Arad magyar képviselője a sváb Beller Hans képviselő.

Jakabffy Elemér dr. a Magyar Párthoz küldött értesítésével egyidejűleg a parlament elnökségét is értesítette elhatározásáról. A lemondás ma be is érkezett a parlament elnöki hivatalához. A kamara — értesülésünk szerint — az aradi mandátumról való lemondást keddi ülésében veszi tudomásul.

Prima batiszt-chiffon
80 cmtr. szélességben 49 L.
Vándor-nál

— Hajsza Daudet után. Párisból
A francia titkosrendőrség kiderítette, hogy Daudet, a francia royalista vezér a belgiumi Namurban tartózkodik. Mire a francia rendőrség emberei odaértek, a royalista vezér elmenekült és most Brüsszel mellett tartózkodik egy faluban.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja Ágoston Lajost, a 2210. számú tagot gyászolja, a 108-ik számú szelvény esedékes. Az elnökség.

— Törvénytelenek góthai almanachja készült. Bécsből jelentik: Az osztrák geneológiai, családjogi és heraldikai intézet, amely a maga nemében első egész Európában, fölöttébb érdekes kiadvánnyal szándékszik a nyilvánosság elé lépni. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy az intézet összeállította a „törvénytelenek góthai almanach“-ját. Ez a könyv tartalmazza az összes európai uralkodó és nemesi családok morganatikusságát, rangon aluli, titkos és vadházasságait, valamint az azokból származottak lejtőjét. A törvénytelenek góthai almanachja feltétlenül nagy érdeklődésre tarthat számot, mert az tartalmazza majd mindama családok illegitim elágazásait, amelyek évszázadok óta irányítják Európa sorsát, szóval ép az lesz benne meg, ami a hivatalos góthai almanachból — hiányzik.

Tennisz ütők rendkívül le- szállított árban HEGEDŰS-CÉGNÉL ARADON.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Kiházasítási Csoportja vezetősége erősen folytatja a szervezkedési munkálatokat és felhívja az érdekelt szülők figyelmét, hogy ha az egyes korosztályok taglétszáma betelt, abba a csoportba több nem vehető fel. Az igazgatóság.

Olcsó fát kap

Aradváros lakossága.

A csálai erdőigazgatóság akciója.

(Arad, július 23.) PISO János, a csálai erdőigazgatóság igazgatója ma felkereste Aradváros vezetőségét és előterjesztést tett, amely a szegényebb nép javát szolgálja. A csálai erdőigazgatóság olcsó, az állam által megállapítandó áron el akarja látni Arad lakosságát a téli időben fával és miután a csálai erdő fáját az drágította meg nagy mértékben, hogy az erdőből kellett azt a városba szállítani, most iparvasuttal a csálai erdőigazgatóság épületéhez szállítja. Ecélből az erdőigazgatóság iparvasutat épít a bodrogi úton végig az erdőigazgatóságig, ahol állandó faraktárt állít fel. Innen azután sokkal könnyebb elszállítani az olcsó állami fát. A város készséggel adta hozzájárulását az iparvasut megépítéséhez, amely olcsóbbá fogja Aradon tenni a tüzelőfát és lehetővé teszi a szegényebb lakosságnak, hogy megfelelő áron tüzelőfához jusson. Az iparvasut még ebben a szezonban elkészül, úgy, hogy az ősz beálltával már üzembe is helyezhető. A csálai erdőigazgatóság egyszersmind felajánlotta, hogyha a Maros vize az áradás idején magas lesz, a csálai homoktelepről szállítja ingyenesen a homokot a töltésre. Ma tárgyalta az ügyet a permanens-bizottság, amely elfogadta az ajánlatot és megadta az engedélyt az iparvasut felépítéséhez.

Uj könyvek.

A „Korunk“ nyári kettős száma. A „Korunk“ vaskos kötetet kitevő nyári kettős száma rendkívül érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Boda István: Az igazság problémája és a modern kultúra válsága cikkében szélesen meg- alapozva fejti ki, hogy az abszolutista idealizmus transcendentális rendszerét elvesztették ma már hevitő erejüket, a kulturaválságunk megoldását csak egy immanens, az emberben magában fellelő értékeken alapuló új világnézet adhatja. Keresztury Sándor az erdélyi román közművelődés mai állapotát rajzolta meg. Gaál Gábor tanulmánya a film eddigi esztétikai értelmezéseit analizálja. Diamant Izso folytatja és befejezi tanulmányát az ipari amerikanizmusról. Hoz a szám egy érdekes novellát Paul Morandtól s a Mister Pók- has befejezését. Gazdag kulturakronika, rendkívül változatos Szemle rovat egészíti ki a kettős számot.

Elégett Simánd egész termése.

Katasztrófális tűzveszedelem egy aradmegyei községben.

(Arad, július 23.) Ma este tíz óra tájban hirtelen vörösre változott az északi égboltozat pereme. Akik az uccán tartózkodtak, rémülten bámulták a tűzveszélyt jelentő, folyton terjedő vörös színt és a rémület csak fokozódott, amikor az aradi tűzoltóság gyors iramban vágatott a tűz irányában. A hatalmas tűzvész Simánd község határában dühöngött. Eddig ismeretlen okokból, de valószínűleg a cséplőgépből kihullott szikra következtében, kigyulladtak Rózs a Vazul simándi földbirto- kos, községi bíró csépléshez elkészített buza- keresztszei és a tanyán lévő nagymennyiségű szalmakazal. A tüzet először a tanya munká- sai próbálták oltani, majd a község lakosságát kérték segítségre. Azonban a tűz rohamosan

terjedt és percek alatt lángban állottak az összes szalmakazlak és keresztek. Óriási láng- csóvák csaptak az ég felé és a szél rengeteg zsarátnokot vitt a községbe. A község kétség- beesett lakossága rémülten és tehetetlenül állott a veszélyes elemekkel szemben, amelyek az egész községet katasztrófával fenyegették. Erre telefonáltak az aradi tűzoltóságnak segítségért. A tűzoltók egy fecskendővel, auto- mobilal mentek ki a helyszínre és azonnal megkezdték az oltási munkálatokat. Szeren- csére segítségükre jött a hirtelen nyári zápor, amely rövid félóra alatt elfojtotta a hatalmas lángokat és csak a megüszkösödött, füstöl- gő kék maradtak a tűz helyén. A kár jelenté- keny, mert a község határában az idel termés nagyrésze elpusztult.

Chamberlin újra átrepül az Oceánt.

Meggyorsítják a tengerentuli személy- és postaforgalmat.

Washingtonból jelentik: Chamberlin, a hírneves repülő elfogadta a hajózási hivatal tervét, amely szerint a Leviathan legközelebbi európai útja alkalmával a fedélzetről a levegő-

be száll. Ez lesz az első gyakorlati próba arra, hogy miként gyorsítható meg repülőgéppel a tengerentuli posta- és személyforgalom lebonyolítása.

A külföldi háztulajdonosok veszedelmei Berlinben.

Ujból megváltoztatták a felértékelési törvényt.

(Arad, július 23.) Az infláció alatt réngeteg külföldi vásárolt házat Berlinben. Akkor az volt a helyzet, hogy az alkú alatt levő házon nagybárra terhek voltak, amelyeket a vevők nem akartak a házon hagyni, hanem azok törle- sét követelték. Igen gyakran az volt a házvél- tel egyik főfeltétele, hogy az eladónak garan- tálni kell azt, hogy ha a házat a vevőre átír- ják, a hitelező bizonyos előre megállapított összegért törlési engedélyt ad. Ilyen esetben a vevő a házat nevére iratta, kielégítette a hitelezőt, mire törlési engedélyt kapott és a házat tehermentesítette. Ennek a tehermente- sítésnek azonban nem soká örülhetett a vevő, a felértékelési törvény ugyanis kimondotta, hogy amennyiben a hitelező kielégítése 1922. július 15-ike és 1924. február 14-ike között tör- tént, úgy a hitelező utólag is követelhet felér- tékelést, még ha törölve is lett közben a jelzá- log, tekintet nélkül arra, hogy akár szabad megegyezés, akár bírói ítélet alapján történt a fizetés és törlés. Ez az ugynevezett visszaha- tó felértékelés sok „tehermentes“ házból csinált újra teherrel megrakott házat. Sokszor a jelzálog értékének 25 százalékos arányában, de legtöbbször, ha a vételár hátralékáról volt szó, 100 százaléknál is több volt a felér- telés.

Volt azonban számos eset, amikor a külföldi házvevő úgy járt el, hogy később a felértéke- lési törvény nem árthatott neki. Azokról az esetekről van szó, amikor a vevő nem vette meg és iratta át előbb a házat, hogy aztán elé- gítse ki a hitelezőt és tehermentesítse az ingatlant, amikor már a nevében áll, hanem előbb elvették ki az eladóval a vételár terhére a ház megterhelését és azután, mikor törölve volt a teher, iratták át maguk nevére. Azok, a kik így jártak el, mindeddig örülhettek, most azonban egy új törvény súlyos terheket rótt rájuk. Az új törvény a következőképen ren- delkezik:

„Amennyiben egy jelzálogot, telki teher, járadék tartozást vagy dologi terhet egy ingat- lan vevője váltotta meg, vagy annak megvál- tása a vevő terhére történt, úgy az az igény újból való bekebelezésére irányuló kérelemmel szemben nem hivatkozhatik arra, hogy a Pol- gári Törvénykönyv 892. §-ában megjelölt idő- pontban (vagyis a bekebelezési kérelem elő- terjesztésekor) az igény a telekkönyvben tör- lölt volt, avagy, hogy ezen időpontban egy a Telekkönyvi Rendtartás 29. §-ának megfelelő

törlési engedély vagy törlésre jogosító nyugta meg volt adva, illetőleg egyidejűleg megad- tott“. A törvény következő §-a pedig expressis verbis kijelenti, hogy „Oly 1925. július 14-ike után kötött egyezség, melynek tárgya pusztán az ezen törvényben megjelölt valamely jogvi- szony tekintetében való bizonytalanság meg- szüntetése volt, e törvény alkalmazását nem gátolja. Ugyanez vonatkozik a felértékelési törvény alapján meghozott jogerős döntésekre.“ Ilyen döntések alatt a bíróság vagy felér- tékelési hatóság döntését kell érteni.

Ez annyit jelent, hogy ha egy külföldi egy- házát vett három millió papírmárkáért, ame- lyezen tízezer aranyárka terhel volt és ha az eladóval megegyeztek abban, hogy egy millió papírmárkáért ad törlési engedélyt és a te- hermentesített házat a vevő saját nevére irat- ta, a törlési engedély alapján pedig megszaba- dult a felértékeléstől, most annál súlyosabb ter- het ró rá az új törvény. Köteles lesz ugyanis azokat a követeléseket felértékeltetni, ame- lyekekre a vevő kimondja, hogy a jelzálog kifí- zetése a törlés érdekében nem az eladó saját pénzéből történt, hanem a vevő pénzéből, te- hát mint a törvény mondja: a vevő terhére.

De az új törvény egyéb súlyosításokat is jelent a külföldi háztulajdonosokra.

Eddig a vételárhátralék (Restkaufgeld) máris eltérő felértékelésben részesült egyéb jelzálo- goktól, amennyiben az általános felértékelési koeficiens 25 százalék, míg a vételárhátralé- kok, ha 1912. január 1-e előtt való időből ered- nek, 75%-ig, ha 1922. január 1. előtti időből va- lók, 100 százalékgig, azután 100 százalékon tul is voltak felértékelhetők. Ha tehát egy külföldi 1921-ben vett házat a vételár egy részét nem fizette ki, hanem a házon hagyta, úgy 100 százalékos felértékelést volt kénytelen elte- merni, míg 1922-ben és később vett házaknál a berlini kamarabíróság által felállított egyen- leg alapján esetleg 100 százaléknál is na- gyobb, gyakran több ezer százalékra menő fel- értékelésre ítélték. Az új törvény már most elrendeli, hogy 1921-ben történt házvételek esetében, ha a vétel szeptember 30-ika előtt történt, a felértékelés 400, 1921. szeptember 30-ika után történt házvételek esetében pedig 600 százalékot tehet ki, ha különös méltatlan- ság orvoslására van szükség.

A törvény pedig még egy újabb rendelkezé- sével növeli ezt a bizonytalanságot. Minden hitelezőnek, akinek a felértékelésre igénye volt, ha igényét érvényesíteni akarta, köteles volt 1926. január 1-ig ezt bejelenteni. És ha valaki ezt a határidőt véletlenül elmulasztotta, úgy még ez év október 1-ig pótolhatja a beje- lentést.

Rémuralom Oroszországban

Irtóztos vérengzések, tömegüldözések a szovjet hazájában. — Zsufolásig megteltek a cseka börtönök. — Döntő csapást mérnek az ellenzéki Trotskijra.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítójától.) Szovjetország — az állandó panasz, nyomor, a kaotikus állapotok és mély titkok hazája — ismét pánákszerű állapotba került. Az elmúlt évek inkvizíciós uralma rövid szünet után visszatért és újból véres orgiák színhelye lett a nagy birodalom. A kivágtettek számát gondosan eltitkolják ugyan, de a Cseka kazamatáiban történeteket mégsem lehet hallhatatlanná tenni.

A helyzet különben most Oroszországban a következő: Naponta és óránként történnek elfogatások. A járókelőket az uccáról kísérik be. A tífus rendőrkémek lázas buzgalommal „dolgoznak” és senki sincs biztonságban tőlük. Sok városban kihirdették az ostromállapotot és mindenütt a legszigorúbb cenzura lépett életbe. Minden levelet, amely külföldről jön: kibontanak és felülvizsgálják. Minden vigyázatlanul kimondott szó gyanút ébreszt és legalább is letartóztatást eredményez.

Érdekes, hogy a szoviet a Worosilow generalissimus elleni merényletről említést sem tesz, de arról sem hallani semmit, hogy a vörös hadseregben nap-nap után felkelések és zendülések történnek. Külön fejezetet érdemel az új szovjetviszonyok jellemzésénél az ukrainai terror. Itt a szeparatisták újból működésbe kezdtek, mire az ottani cseka főnököket telihatalommal ruházták fel. Erre aztán megkezdődött a „munka.” Rövidesen 1000 embert fogdostak össze különböző címeken. Charkowban pedig egy nagy néptüntetés, amely az újabb kivételek miatt keletkezett, a cseka-levesség vérbefoított. Száznál is több sulyos sebesültje volt a tüntetésnek.

Minden akciónak meg van azonban a reakciója és a különböző merényleteken kívül csaknem naponta fordulnak elő gyújtogatások és robbantások Leningradban, Tomszkban, Minszkben, Charkowban az utóbbi hetekben rengeteg lőpor- és municióraktárt robbantottak fel, gyárak és más állami épületek égtek le. A szabotázs oly alapossággal virágozik, mint 1915-ben és most is a fenálló „rend” ellen irányul. Minden jel arra vall, hogy a moszkvai elvtársak elvesztették a biztonságérzetet. Ez pedig nagy baj — mondják az orosz viszonyokat ismerők — mert aki elvesztette lélekienélét, az mindent elvesztett.

Moszkvai távirati jelentések egyébként arról számolnak be, hogy hosszas huza-vona után végre július 26-ra összehívták az országos kommunista-párt központi bizottságát. Az ülést a Kreml nagytermében tartják meg és a bizottság fogja előkészíteni azt a pártkongresszust, amely döntő csapást mér a Trotskij-féle ellenzékre. Valószínű, hogy már a központi bizottság indítványozni fogja Trotskij és Zinovjev kizárását a pártból. A sajtó nagyrésze naponta arról ír, hogy az ellenzék eltávolodott a leninista gondolatától és egyre jobban a mensevizmus felé hajlik. Az ellenzék a folytonos támadások alatt egyre gyengül és sokan tagjai közül kényre-kedvre behódolnak a vérengző pártvezetőségnek.

A hirdetés térhódítása.

Hirdetés nélkül ma már az irodalom, a művészet és a tudomány sem jelenik meg. A nagyvárosokban hirdetőszlopok tarkálnak a különböző plakátoktól, az éjszakáknak a világító reklámok nappali fényt kölcsönöznek. Amerre nézünk mindenhol hirdetést találunk. Hirdetését mindenki ott helyezi el, ahol eredményre számít. Aki hirdetését 42 év óta fennálló mindenütt elterjedt lapunkban adja fel, feltétlenül eléri célját.

Generalisszimust kapott a hadsereg.

Mardarescu tábornok a legfőbb parancsnok. — A régenstanács címe és székhelye.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A legfelsőbb régenstanács tagjainak elhatározásából a régenstanács hivatalos címe: „Inalta Regenta” (Magas Régenesség.) Ez a cím a régenstanács tagjait egyenként is megilleti és a személyes érintkezés alkalmával is használható. Miron Cristea dr. patriarcho mellé P. Perieteanu őrnagyot régen-adjutánsnak nevezték ki.

A Calea Victoriein levő királyi palotában most folynak a munkálatok a régenstanács székházának elkészítésére. Tudvalevő, hogy a télen hatalmas tüzvész pusztította el az épületnek középső szárnyát és így a palotának ez a része most renoválás alatt áll. A régensta-

nács székhelye tehát a palota balszárnyában nyer elhelyezést az uradalmi birtokok irodái felett.

Bucurestiből érkezett híradások szerint a román hadsereg vezetésében I. Ferdinand király halálával rendkívül jelentős és érdekes változások lesznek. Hivatalos helyről szerzett értesülés szerint Öfelsége I. Ferdinand elhunytával Mihály király nagykorúságáig a román hadsereg generalisszimusává Mardarescu tábornokot nevezik ki, aki a nagyvezérkar és a hadügyminiszter felett fogja gyakorolni a legfelsőbb katonai felügyeletet. Mint ismeretes, életében I. Ferdinand volt a román hadsereg generalisszimusa.

Aradi nagybirtokos harca a földért.

Különös birtokkiszajátítás Rétháton. — Kintzig Géza kártérítési pöre a timisoarai tábla előtt.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A timisoarai királyi ítélőtábla szüneti tanácsa előtt a közeli napokban igen érdekes birtokkiszajátítási pör került tárgyalásra. Az ügy felmerése az Aradon is jól ismert Kintzig Géza rétháti nagybirtokos, akitől már tetemes mennyiségű földet kisajátítottak s akitől 1926. októberében a járási földkiszajátító bizottság újabb nyolcvan hold földet vett el. A kisajátítási végzést Kintzig Géza annak idején megelébbezte a megyei agrárbizottságnál. Szerinté ez a kisajátítás már tuhaladta a törvény által előírt kisajátítás kereteit. A megyei agrárbizottság Kintzigit elutasította a kérelmével és második fórumon is jóváhagyta a kisajátítási végzést, amely ilyenformán jogerőre emelkedett és azt csak alaki okok miatt lehet megtámadni a Bucarestiben a földművelésügyi miniszterium mellett működő legfelsőbb agrárbizottságnál. Kintzig ezt meg is tette.

Időközben azonban az történt, hogy a rétháti járás agronomja, minden felsőbb intézkedést nélkülözve, Krausz Gábor és társai rétháti lakosokat, akik a földet igényelték, birtokba helyezte. Kintzig a birtokbahelyezés ellen tiltakozott, mivel a földkiszajátító törvény intézkedései szerint bár a második fórum döntése jogerős, birtokbahelyezés csak a legfelsőbb agrárbizottság jóváhagyásával és rendelkezésével történhetik. A birtokbahelyezés hivatalos sorrendje az, hogy a behelyezésről a legfelsőbb agrárbizottság hivatalosan értesíti a megyei bizottságot, mely átiratban közli a végzést az illető járás járásbírájával, mint járási kisajátí-

tási elnökkel és telekkönyvvezetővel, aki előtt a telekkönyvi bejegyzések lefolynak és csak azután intézkedik a járásbíró, hogy az agronom a legfelsőbb agrárbizottság rendelkezésének érvényét szerezzen. Mindaddig azonban, míg a földigénylőnek ez a birtokbahelyezése ezeket a hivatalos fórumokat be nem járta, a kisajátított föld birtokbavétele senkinek sincs jogában és az eredeti tulajdonos birtokában és haszonélvezetében marad. Épen ezért Kintzig Géza a temesvári törvényszéken kártérítési keresetet indított a rétháti járás agronomja, illetve folytatólagosan Krausz Gábor és társai ellen, azért a veszteségért, mely őt az agronom önkényes intézkedése folytán érte.

A törvényszéki tárgyalásokon hűbizonyítást nyert, hogy a birtokot valóban Krausz Gábor és társai kapták meg, azonban hivatalos értesítés a járásbíróhoz csak hónapokkal később érkezett be azután, hogy az agronom önkényesen és jogtalanul behelyezte Krauszékat a birtokba. Épen ezért a törvényszék Fehér tanácsa megítélte Kintzig Géza követelését az agronommal, illetve Krausz Gábor s társaival szemben. Az elmarasztalt pereszes felek az ítélet ellen a királyi ítélőtáblához folyamodtak, ahol kérték a törvényszéki ítélet revideálását azon a címen, hogy a miniszterium jóváhagyó végzés már régebben lérekezett, csak utközben elkallódott és késve érkezett az illetékes járásbíróhoz. Gazdász körökben nagy érdeklődéssel néznek a táblai tárgyalás elé, melyet néhány napon belül tart meg a királyi ítélőtábla szüneti tanácsa.

Szabólegényből — doctor juris.

Érdekes doktorráavatás a bécsi egyetemen.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) A bécsi egyetemi dísztermében tegnap délután doctor jurissá promoveálták Franz Xav. Valesst. Ebből az alkalomból megjelent a teremben, mint ritka vendég a bécsi ruhakészítő iparosok küldöttsége, akinek vezetője örömmel gratulált az új doktornak. Dr. Vales ugyanis nemcsak jogász, hanem — szabósegéd is.

Dr. Vales 24 éves, fia egy női szabónak. Mikor elvégezte a népiskolákat s tovább akart tanulni, apja csak úgy egyezett ebbe bele, ha egyszermind beáll inasnak az atyai műhelybe. Ugy is lett. A fiú délelőtt a gimnáziumba járt, délután a műhelyben dolgozott, este pedig a latin konjugációval meg deklinációval bibelődött. A szorgalmas fiatalember — szabólegényi minősége mellett — kitüntetéssel tette le az érettségét és ugyanakkor rendes segédé lépett elő az apja üzletében. Ekkor a fiú bejelentette, hogy jogot akar hallgatni az egyetemen. Az apának ez már sehogysem volt kedvére, mert azt szerette volna, ha fia inkább a mestervizgára készült volna, de a fiú így is elkészült arra, sőt közben még meg is tanult perfekt angolul, franciául, olaszul és csehül. Nemrégiben letette a mestervizsgát, most pe-

dig doctor juris lett. Dr. Vales, most ügyvédi gyakorlatot szeretne folytatni, de az öreg Vales azt akarja, hogy fia a szabóműhelynél maradjon, mert az — szerinte — sokkal biztosabb megélhetést nyújt, mint az ügyvédség.

SPORT

O Aradi tennisezők Jugoszláviában. Szabadkáról jelentik: Hirt adtunk mai számunkban, hogy Fülöppné, dr. Luppú és Dörner, az aradi Hellas három kiváló versenyzője, részt vesz a palicsi utódállami tenniszolympiádon. Az eddig lejátszott mérkőzéseiknek eredményei a következők: dr. Luppú—Berta 6:1, 6:3. Dörner—Selencz 6:1, 6:2. Fülöppné—Paunoviczné 6:1, 6:2. Dr. Luppú, Dörner—Kiss, Berta 6:0, 6:2. Dörner, Fülöppné—Nedics, Schréger Lili 6:2, 6:3.

Gyermek kocsik

legfinomabb kivitelben, gyári árban, javítások legolcsóbban

Gyermek kocsium Az Arad. Bul. Reg. Ferdinand No. 38. (Borcs Béni-tér.) U. ott autogén hegesztések jótállással

„RECORD“ DIVATÁRUHÁZ
Arad, Strada Eminescu
(Deák Ferenc-uca) 15.

REKLÁMÁRAI:
1 m. mintás delain 80 cm. széles — — — — — Lej 39.—
1 m. mintás crep 80 cm. széles — — — — — Lej 45.—
1 m. mintás cérnagrenadla duplaszélés — — — — — Lej 98.—

1 m. mintás marocain duplaszélés — — — — — Lej 98.—
1 m. duplaszélés Shantung minden színben — — — — — Lej 115.—
1 m. duplaszélés mintás nyerselyem — — — — — Lej 140.—
Kartonmaradékok 15.— lejtől

**Határkiigazítás
Arad- és Biharmegye között.**

Jakob János volt képviselő háromszáz holdnak Arad megyéből Biharmegyébe való csatolását kérte.

(Az Aradi Közlöny oradeal tudósítójától.)
Jacob János volt bihari képviselő néhány hónappal ezelőtt kérést nyújtott be a belügyminiszteriumba, amelyben azt kérte, hogy Talpas arad megyei község határában levő háromszáz hold földjét csatolják Biharmegyéhez. Azzal indokolta, hogy a terület a Fekete Körösön innen esik, tehát ha Biharhoz csatolják, a Körös természetes határa lesz Biharmegyének, továbbá, hogy Talpas község lakosai is szívesen fogadják az átcsatolás tervét.

Hasonló a helyzet a Csegöd és Erdőgyarak közötti birtokokon, ahol komplikálja a helyzetet a birtokosokra nézve az is, hogy ott nincsen híd és csak nagy kerülővel tudnak a birtokosok földjeikre jutni.

A belügyminiszterium Jacob János kérését most leküldte a prefekturára azzal, hogy az érdekelt községekkel az aradi és a bihari prefekturák ankétot tartsanak, a nagyszabású közigazgatási műveletet teljes egészében vizsgálják meg és az iratokat terjesszék fel véleményeikkel a belügyminiszteriumba. A bihari

prefektura szerint a kért részek Biharmegyéhez való csatolását az teszi első sorban tetszetőssé, hogy a vármegye így természetes határhoz, a Fekete Körös medréhez fog jutni. A miniszter által kért vizsgálatot és ankétokat a napokban fogják megtartani.

Rádió-műsor.

Vasárnap, július 24. Wien—Grác. 20. Francia-est. — Pozsony. 18.20. N. szalonkvartett hangversenye. — Zágráb. 20.30. Vidám esti zene. — Boroszló. 18.15. Hangverseny. — Milano. 20.45. Hangverseny. — Prága. 20. Szimfonikus hangverseny. — Róma. 20.10. Zenekari hangverseny. — Budapest. 9. Hírek, szépségápolás. 10. Nagy mise a belvárosi templomban. 12. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. 17.15. Cigányzene. 18.30. Katonazene. 20. „Szerlem és halál játéka“ (Romain Rolland színműve.) 21.45. Tánczene.
Hétfő, július 25. Wien—Grác. 20.05. Keringők és indulók. — Pozsony. 17.45. Hangverseny. — Boroszló. 20.10. Francia est. — Milano. 21. Hangverseny. — Prága. 21.20. Hangverseny. — Róma. 21.10. Zenekari hangverseny. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.45. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. 20. Operaelőadás. 22.15. Cigányzene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget.
OVAS.

Springer Jenőné lakásomról eltávozott, ismeretlen helyen tartózkodik, érte semminemű felelősséget nem vállalok.

Steinberger Mór, Arad,
3835 Str. Spata Gheorghe (Akác-u.) 8.

**3 nagy szobából álló
I. emeleti uccai helyiség
Arad főterén,
azonnal kiadó.**

Irodának, szalonnak, orvosi rendelőnek, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

A NEPTUN vendéglő és büfé ma d. u. 1 órától nyitva.

„PUCHER“ cserépkályha és takaréktűzhely raktára
Arad, Piata Avram Ianou (Szabadság-tér) 3.

Legjobb kivitelű bel- és külföldi cserépkályhák és takaréktűzhelyek. Szives pártfogást kér: —: Mindennemű kályhás munkálatok u. m. átrakások, javítások, falburkolatok elvállaltatnak. Stein Mórné.

Ki akar érettségizni?
Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít
Galgóczy Magántanfolyam
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három.

Bankkölesőnőket
2 házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtől, 1 millió lejtig betáblázás mellett folyósítatok.
HAASZ ALBERT irodája
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Kétajtós tűzmentes pánccélszekrény,
2 tresorral jókarban olcsón eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 8875

«««« Viteben »»»»
„A ROKA“ vezet.

Rövid zongora hat oktávós, áron alul készpénzért ELADÓ.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3818

Wurzel Gézáné varró és szabászati szakiskolája közeljövőben megnyílik. Jelentkezések Arad Strada BUCUR 7. szám alatt

Terézia Felter kozmetikai intézete. —: Aromassage, olcsó bérletben, hajszálak végleges eltávolítása, mindennemű szépséghibák kezelése. Str. Eminescu 6., Mezzanin 5. 8618

Legolcsóbb butorvásárlási forrás Klug György butorgyára Ujarad, Str. Mihai Viteazul 14. Lerakat a Maroshíd mellett. Kártyos munkák a legolcsóbb árban kaphatók. 2907

Lelépés nélkül kiadó 4 szobás, fürdőszobás stb. mellékhelyiségek-ből álló tágas első emeleti lakás. Cales Radoul Radoul-ut 40

Olcsó cipők! Saját műhelyében készült férfi-, női- és gyermekcipők legolcsóbb árárt kaphatók ENGELHARDT JÁNOS-nál, Str. Episcopului 31 Gal. Baguna Varjassy és Magyar-u sarkán. Javítások azonnal elkészülnek

Olcsó házeladások!
Belvárosban szép emeletes ház 6 lakással, kerttel 850.000 lejtért. — Belvárosban szép ház két 3 szobás, fürdőszobás lakással 425.000 lejtért. — A volt Szent Antal-ucca közelében 4 lakásos ház iparműhellyel, istállóval, nagy kerttel, 60.000 lej évi jövedelemmel, 425.000 lejtért. — Ujonnán épült legszebb magánház 3 szobás, elő- és fürdőszobás lakással, nagy kerttel, előnyös árban eladók. Megbízott Haasz Albert Irodája Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 12. szám.

Asztalosok figyelmébe! Értesitem a n. b. kartársakat, hogy a legmodernebb gépekkel berendezett asztalosáru gyáramban Arad, Str. Consistoriului 42. (Batthyány-u.) mindennemű bormunkálatokat legelőnyösebben és legprecízebben vállalkozok elvégezni.
Jonás Aladár.

Balogh Dávid agyagáru- és kályhagyára Arad.
Saját készítésű cserépkályhák, kandallók és takaréktűzhelyek, állandóan raktáron minden kivitelben. Javítások és átalakítási munkák utányos Aron szakmunkásokkal végeztetnek. —: Műhely, telep- és mintaraktár: Arad, Str. Cuza Voda (Tököly-Imre-u.) No. 50. 3817

TELEFON: 111. Uj és használt TELEFON: 111.
IRÓGÉPEK
prima amerikai márkák: „Underwood“, „Royal“, „Remington“ stb. olcsók és jók eladása kedvező részletfizetésre is.
Javitása, karbantartása és ujjaalakítása románia legnagyobb és legmodernebbül berendezett javítóműhelye!
Kölesőnzése havi díj ellenében!
SZEGFÜ-nél ARAD, a főpostával szemben Str. Brațianu II.

7 szó Bauer a szerencse fia
osztálysorsjegyei mindig szerencsévé! játszanak. Rendeljen ezért még ma zárt borítékban egy III. osztályú vételsorsjegyet.
Huzás már 1927. auguszt. 16 — 18. A III. osztályú vételsorsjegy árai:
Minden rendelést azonnal végrehajtunk.
Egy sorsjeggyel nyerhet Ön
cca 20 millió lejt, 750.000 Schillinget.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény. A sorsjegyek fele nyer. — Össznyeremény érték 10,610.000 Schilling.
cca 260.000.000 lei.
Huzás után azonnal küldjük a hivatalos nyereményjegyzéket
Albert Bauer Wien, IV. Favoriten Str. 4.
Az elmúlt sorsjátékon egy 30.000, egy 25.000, több 10.000 Schillinges és számtalan kisebb nyereményt nyertek a nálunk vásárolt sorsjegyekkel. 9825

AXELMANNSTEIN
KURHAUS UND GRAND-HOTEL

Eine der vornehmsten Hotelbesitzungen.
Telegramm-Adresse: Axelmannstein.

BAD REICHENHALL
In den Bayerischen Hohealpen.

Csomagolt faszén,
vasaló faszén, portland cement, élesdi darabos mész elsőrendű minőségben

Jeszallított árban

Kneffel Károly és Fia tűzifa és szénkereskedés
Bul. Regina Ferdinand I. No. 27, saját ház.

Legelősebben és leggyorsabban vállal üvegezést

M. Fischer Mór
Neuman-palota.

Ügyes üzletszerzők
magánfelek látogatására tömegcikk eladására, 8-8 magas jutalékkal felvételnek.

Kaucióképesek előnyben. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3856

Uj daráló malom
liszt finomságára éről mindennemű gabonát 30 lejért métermázsanként. Szíves pártfogást kér:

Kormon Gyula Arad, Str. Mărășești 71. (Kossuth-utca). 3852

Jegyzői irnoknak
ajánkozik érettségizett, katonai kötelezettségének eleget tett fiatal ember, aki a román, magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

3838

Az Arad-Brád ipari R.-T. (volt Aosev.) pályázatot hirdet főkönyvelői állásra.

Magyar és román nyelv ismerete kötelező.
Ajánlatok a részvénytársaság igazgatóságának címére (Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 4.) küldendők. 3844

Hálószoba
világos, használt és egy új, olcsón eladó

Arad, Str. Trib. Dobra 12-14. aj. 8. vöröskőr udvarban. 3872

NYUGODT ÉJSZAKAK, DERŰS NAPOK.

Szunyog éjjel? Légy nappal? Poloska éjjel? Csak egy kevés FLIT és rövid pár perc alatt megszabadul kegyetlen látogatóitól.

Tökéletes folyékony rovarirtószer!

A FLIT a hírneves entomológusok és vegyészek fáradságtalan kutatásainak páratlan eredménye. Mint a legkiválóbb tudományos vegyszer pár perc alatt elpusztítja a legártalmasabb, legveszélyesebb rovarokat úgy mint legyet, szunyogot, poloskát, svábbogarat, hangyát és bolhát valamint ezek lárváit és petéit. A szaga kellemes, alkalmazása pedig a legegyszerűbb, hálá a FLIT pompás szórókészülékének. Nem hágy (oltot

Kapható az összes drogériákban, gyógyszerárakban, festéküzletekben, gyarmatáru kereskedésekben és minden nagyobb vaskereskedésben.

Kizárólagos vezérképviselő:
DROGHERIE STANDARD,
BUCUREȘTI, 2. Strada Zorilor.

FLIT

ELPUSZTIT:
legyet, szunyogot, poloskát, molyt hangyát, bolhát és minden rovarot.

Sárga tubus, fekete sávos áthuzat/ai.

3186

Keresek megvételre üzemképes állapotban 12-15 négyzetméter tűzfűtő gőzkazánt.
Hoszpodár kalmefes tó Arad, Str. Streiescu 13. — Jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik.

Lelépés nélkül kiadó augusztus 1-re és 15-re több egy és két szobás lakás havi házbér fizetés mellett. Cal. Raduei 40. (Radnai-ut)

Ön is boldog, szerencsés és megelégedett lesz a mi sorsjegyeinkkel!

A 17-ik sorsjáték tónyereménnyel:
750.000 Schilling = 18.750.000 Lej
ezen nyeremény 500.000 S. = 12.500.000 L.

Nyeremények:

18	5.000	=	125.000
9	6.000	=	150.000
8	7.000	=	175.000
7	8.000	=	200.000
6	9.000	=	225.000
5	10.000	=	250.000
4	15.000	=	375.000
3	20.000	=	500.000
2	40.000	=	1.000.000
1	60.000	=	1.500.000
1	75.000	=	1.875.000
1	100.000	=	2.500.000
1	250.000	=	6.250.000

50.000 nyeremény, 10.000.000 Schilling összértékben.

Minden második sorsjegy nyer.

Legközelebbi húzás:
1927. augusztus 16-18.

Sorsjegyárak:

1/8 S.	12 = Lej	300
1/4 "	24 = "	600
1/2 "	48 = "	1200
1/1 "	96 = "	2400

Sorsjegymegrendelések kizárólag csak a 3826

Hauschild & Paap céghez
Wien, III., Marxer Gasse 14., intézendők.

Milián-féle
hűvösvölgyi vendéglő
Moneasa (Menyháza) fürdő

Elsőrangú ellátás napi 100 lejért. Orvosiilag megállapított klimatikus hely. Allendórahányas és hűvös. Mindenféle hűsítő italok.

Szíves pártfogást kér:
Milián György.

Jóvedelmző bérházak
a város minden részén magánházak, üzletes házak, szőlők, birtokok, telkek, üzletek, lakások olcsón vehetők

Győrffy „Mures” kodája utján Arad, Str. Unrei 13. 15399

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.
Arany koronák, fogak garantált arany (árja 350-400 lej). Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolt, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZAT!
Fehér fogak kautsukra darabja 50 lej. Foghúzás (injekciós érzé telentés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 495

Chaim és Frida D'Moudjalled
visszatért fogászok.

60.000 lej jóvedelmző ház
azonnal beváltozható lakással

eladó

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3834

Helyvárosban
szép, emeletes kettős ház több üzlethe-lyiséggel, 3 db. parkettás 3 szobás, fürdőszobás és egy 2-szobás lakással, nagy bérjövdelemmel, 1.500.000 lejért. Komoly érdeklődők kizárólagos megbízottam: HAASZ-iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 12. szám utáni tárgyalhatnak. 16631

Az Arad-Brádi R.-T. (volt Aosev.)
a purahonti cementgyár részére tűzifa ajánlatokat kér.

Ajánlatok a részvénytársaság igazgatóságára címére (Arad, Bulevardul Reg. Ferdinand) 4. küldendők. 3815

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru darea in intreprindere a cladirii bisericii ort. rom. din Buteni se publica licitatie cu oferte inchise pe ziua de 4. August a. e. la ora 11 in scoala primara de langa biserica romana din Buteni.

Ofertele sa se faca numai pentru lucrarile pana la punerea edificiului sub acoperis. Se pot face oferte separat pentru zidar, separat pentru dulgher si separat pentru tinchigiu, dar se poate face si un ofert pentru toate aceste 3 lucrari.

La ofert se va anexa in plus, vadul de 10 percent in numerar ori in hartii de valoarea acceptabile.

Licitantii nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitatie.

Consiliul parohial i-si rezerva dreptul de a da lucrarea aceluui intreprinzator, in care are mai multa incredere, eventual poate absta dela toate ofertele.

Buteni, la 21. Iulie 1927.
3932 Consiliul parohial.

II. oszt. Hálókocsi-jegyek

elővétele, külföldi vasuti jegyek hivatalos vasuti áron, fürdő-kezdemenyvel kombinált tour-retour és körutazási jegyek a román, magyar, cseh, olasz, osztrák és jugoszláv fürdőhelyekre. Olcsó vízum és díjtalan felvilágosítás a

Hálókocsi Társaság
menetjegyirodájában Arad, Bul. Regina Maria 78. (Közponú Takarékszövetkezet épülete) — TELEFON: 5-94.

